

Czísło 34.
26. augusta.

Bom haj Bóh!

Lětnik 27.
1917.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

→ Sserbske njedželske łopjeno. ←

Wudawa ho kóždy kóbotu w Šsmolerjez knihczišczerńi w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu přichedpłatu 40 vj. dostac.

12. njedžela wo swjatej Trojizy.

Mark. 7, 31—37.

Wšchudžom po zhytny kraju, w domach cžłowjekow, kaž tež w Božich domach ho nětko žnjowe džakne swjedženje swjeteja. W domach cžłowjekow drje ho tutón swjedžen hinal swjeteji hač hewaf. Šhto tež chyzł je wjekele swjetej? Nětko wšchaf nje-
móže prawje wodychuče. A tola by nam wjekele džakny swje-
džen jara trěbny był. Wšchetož lědma hdy hewaf jednake ho wo
žně tak jara kaž w tychle cžachach. Škóždy mě, so i prawym ježi-
mjenjom našch lud na wšach a w městach steji a padnje. Šhto
wjekele džakny žnjowy swjedžen je, tež tón rosemi, kiž njeje na
roli wšchaf a žnjaf, a šhto ma tajki džek sa pschichod, sa šđer-
ženje a pošchljenje nadžije na šebi, njetejeba ho nikomu dolho
rošestaječ. Šswjetej ho tónle džek dyrbi, a hdyž niz tak jara
w domach cžłowjekow, dha na kóždy pad prawje w Božim domje.

Nasche Bože słowo njeje po prawym žadny tekst sa džakne
žnjowe předomanje. Wo wšchaf a žnjach njeje w nim řeč. A
tola ho hodži, niz jenož se swojim fražnym kónzom: Wón je
wšchitko derje činił, i tutym wšchafom, kotrež dyrbjalo tež na-
šche wšchafje byč, ale tež se swojim šapocžatkom: Woni pschi-
wjedžechu k njemu hšucheho, kiž běšche němny, a i dalšchim: Wón
wša jeho wot luda wšchafje a pschichod jemu swoje mózne še-
phatha, so móhli my šebi jenož wšchafje.

Na šch žnjowy džakny swjedžen tež jene wšchaf-
jenje hšuchoněmeho.

Šaž tam, tak tež pola naš:

1. Šamžny brach.
2. Šamžna pomoz.
3. Šamžny šchwalby šchěluč.

1. Šhuchoněny byč, potajkim niz šchafje a řečječ móz,
šafje to nješbožo! Štrowy cžłowjek i žyla njemóže wjedžech, šhto
to řeč. Wšchetož tajki cžłowjek njemóže w swojej duchownej
šchafje ani tym swojim byč, šhtož by chyzł a dyrbjaf, po-
šchl jenož na macž i jenuš lubym, powučžnym, wšchafžnym
šłowom, njemóže i extom wšchafje, šhtož w jeho wšchafje rja-
neho a šubeho byč, ani njemóže i wšchafje šebi pschichodječ,
šhtož i wonka njeho wšchafje, šdobneho, rjaneho ho namaka,
u. psch. šchaf byčlow, šwonow atd. A tam tón hšuchoněny běšche
w jenuš nastupanju wšchafje wšchafje cžłowjek; pola naš wšchaf
je ho šchafje šchafje šchafje sa to postarafa, so njeby tajka dušcha
najswjetejše, šhtož manny, tradacž trjebafa, Božeho šubeho
šłowa; ale tón tam widžefje, fak ho lud k Ježufje čžchafje,
widžefje na jich wšchafje šchafje radošječ, kotraž wot Šbóž-
nifa ho do jenušnych wšchafje dušchow wšchafje, a wón
šam běšche wot teho wšchafje wšchafje, tež tuto wšchafje
jenuš šapocžene.

Nješrosemimny jako šchafje duchowne nješbožo hšuchoně-
meho našch cžachow, runjež ma štrowej wšchafje a čžchafje
Njepraji nam Šbóžnik: Šhtož ma wšchafje k pošchljanju, tón
njeh pošchlja? Abo, so ma šchafje prawje řečječ? Ale runje na
tym je w tym cžachu wšchafje hač jenuš ras pobrachowaf w na-
šchim ludu. Abo njebe a njeje wšchafje našch ludu
hšuchafje pschafje jeho šchafje napominanjam lěčha wonkaf
na polu: Moje myšle nješchafje wšchafje? W žanym lěčje
tuteho wšchafje cžacha njebe hšchafje tak šchafje fak lěčha: Móž
našchafje njemóže, šchafje pak tež: Šchafje cžłowjek a wo-
šchafje ratarječ, kiž cžefo sa swojom pomoz džerži a wot Šnješa
wšchafje je swojej wšchafje. A šažo wšchafje džek našchafje luda

trobje pschecziwo Bohu postaja, jako by jo lěpje wjedźecy chyzla hacz wón. Hdyž potom Bóh widži, jo jemu dušcha prawdu dawa a jeho tak psches hwoju wěru čžejezi, dha wón ju jažo čžejezi a ju ja pobožnu a wěru džerži, a wona je tež pobožna a wěrna psches tajku wěru. Pšchetož, jo Bohu prawdu a pobožnosć dawajch, to je prawo a prawda a čžini praweho a wěneho, dofelž je wěru a prawje, jo budže Bóh wěnosć dawacž, jštož čži njecžinja, kotřiž njewěrja, a tola jo i mnohimi dobrymi skutkami honja a próžuja.

W. 12. Wěra njedatwa jeno tak wjele, jo bhwia dušcha Božemu słowu runa, wschěch huadow pokna, hwohodna a jbožna, ale tež dušchu i Ahrystužom jjednocža, kaž njewjesta i jejnym nawoženjom. S tuteho mandželstwa jčžhuje, kaž hwoj. Pawoł praji, jo staj Ahrystuž a dušcha jene čželo; tak hwoj tež wobedu kubla, pad, njewbože a wschitke wězy šhromadne; to jštož Ahrystuž ma, wěrjazej dušchi hłuscha; jštož dušcha ma, je Ahrystužowc. — Tu nětko wješele pscheměnenje a wojowanje nastawa: dofelž je Ahrystuž Bóh a čžlowjek, kiž njewje hiščeže ženje hrěschil a kotrehož pobožnosć je njepšchewinliwa, wěčžna a wschewinliwa, dha jčžini wón wschaf wěrjazeje dušche hrěch psches jeje njewjesežiniški pjeršchžen, to je wěra, hami hwoj a hina njecžini, khiba, jako budžiče wón jón hami wobeschof. Tak dhybi hrěch hwo we nim požrjecy a potepicž. Pšchetož jeho njepšchewinliwa prawdosć je wschěm hrěcham pschewinliwa. Tak hwo dušcha wot wschěch hwojich hrěchow wucžiče, psches hwoje wufublanje, to je wěry dla, hwo wotwaja a wufwobodži a i wěčžnej prawdosću hwojeho nawoženje Ahrystuža wobdari. — Njewe nětko to wješele hospodarstwo, hdyž bohaty, nadobny, pobožny nawoženja Ahrystuž křudu, jazpiemu, šku křuwicžu k mandželstwu wojuje a ju wot wscheho šleho wotwječe, je wschěmi kublami pschi? Tak njewje možno, jo by hrěch ju tamaf, pschetož tón nětko na Ahrystužu leži a je w nim požrěty. Tak ma dušcha tak bohata prawdosć we hwojim nawoženju, jo móže i wona pschecziwo wschěm hrěcham wobstacž, runjež na nej leža. Wot tym praji hwojaty Pawoł 1. Kor. 15, 57: „Bohu budž křwalba a džaf, kiž je nam tajke dobyče dač we Ahrystužu Ješužu, w kotrymž je hwojerež požrjeta i hrěchom.“

(Pšchichodnje dale.)

Džiwne spodobnjenje a najhłubšcha jjednocženosć.

Słóž: Ahryst w hwojertnym jastwje ležesche atd.

Abó: Ahryst w hwojertnych swjastkach jaty atd.

(Sl. S. Lohmeyer, Achoral kn. čžo. 43.)

S so i Božim słowom dušcha je poknje spodobnika,
hdyž i njeho, kaž hwo hłuscha,
dženi wote dnja je žiwa;
hwojata, wěrna, hwohodna
a prawja je tak jčžinjena;
psches słowo wucžičežika hwo.
Halleluja.

Kaž želešo a wohen hwo
wschaf poknje jjednocžuje,
hdyž twjerde hwo do horzežo
je složilo, jo čžuje
wohenja móž želešo,
haj, žhle rospłomjeni hwo,
— tak swišk je słowom dušcha ma
Halleluja.

Hdyž i wěru žiwje čžeježika
je dušcha jdobuje Boha,
jej wot njeho hwo dostala
je ja to pscha droha;
njewjesta je Ješuža
we wěrje pjeršchžen dobyla,
— to jbožna jjednocženosć je.
Halleluja.

Duž skutkow dobrych njewje
džě trěbne k wofwježenju;
Hrěch Šbóžnik hjerje i njewje
we hwojim stowarščenju
i njewjesta wschaf spodžiwny,
haj, w mandželstwu tak jbožnym,
we wěrje jjednocženej i nim.
Halleluja.

S nej nawoženja dželi wscho,
jo bohata bu křuda;
jej i kubla dawja hwojeho,
ju wumže je křuda;
wupšchena psches njeho
a jjednocžena najhłubšcho
i nim — njewjesta je jeho!
Halleluja.

S pola.

S pólného listu: „Postrow i domišny! Tuto słowo nař stajnje najbóle swježela; pschetož to je tola hiščeže tón jenicžki widomny swjast, kotryž nař i tymi lubymi domach hromadu wježe. Toho dla Wam mój najwutrobniški džaf ja Wasche a Wascheje a mojeje žyřwiniškeje wožadny lube postrowy.... Bóh luby Anjes je nař hacz dotal k dobyčam wodžik. Tež dale won hwojmy my hwo a čžemy my hwo jeho hnadže doměricž. —“

Se Šerbow, ja Šerbow.

S Kalez. Jako pječdžehaty i nascheje wožadny wumje na bitwiščežu Pawoł Łodni, žiwnosćer we Wyhosej. Wot njeho wudowa a pječ hwoyotow žaruje. Serb. Now. č. 29.

Pječdžesaty je padnył na bitwišću z jeneje serbskeje wosady — pječdžesaty wopor njewmilneje wójny. —

O Božo, ty rozčiskaš naš lud, kak hornčer rozčiska horney; hdy so wostajiš swojeho hněwa a přestanješ rozliwač našu krej?

W pječdžesac pobožnych serbskich jstwach slyšimy žalosćenje a plakanje staršich, wudowow a džěci, styskniwe plakanje a wołanje.

Naša mužina je do wójny wučahnyła a swěru swoje žiwjenje wostajila za wóteny kraj, ani wokomik njewje so komdžila, hdyž je so wołala do boja.

Kak su naši synojo ponižnje a pobožnje žiwi byli, z čicha swoju bróždu worali, swoje džěci kublali, swoje žita wusywali a žnjeli.

A nětko steja naše wjeski próždne, džěci wotrostu bjez na-na a za pluhom kroči mač abo zestarjeny džěd.

O Božo, čezke domapytanje sy nam napoložil. Ale wěmy, zo je tež tuto žalostne horjo twoja wola; wěmy, zo njejsmy ničo před tobu, zo je naše žiwjenje jako kur, kiž so w powětrje rozčelnje a zhubi.

A tola njepušemy Twoju prawicu a njepřestawamy Tebje wodnjo a w noey prosyć, zo chcył nam zakhować tych, kiž su hišće žiwi a runje nětko steja w čezkich bitwach.

O Božo, daj nam tola zaswitać dzeń zloteho měra, zo móhli zasy swoje winicy plodzić a měrni žiwi być pod swojim winowcom. Zwjesel nas, dokelž tak dolho njezbožo čěrpichmy.

Haj, ty nas wuslyšiš a sy naše tyšne duše wokřewił. Potom chcemy so Ći dżakować a Će khwalić z khěrlušemi a skutkami.

Pjećdzesaty z jeneje serbskeje wosady je padnył za wóteny kraj. — Njezabudź nam tajku swěru, ty droha wótčina!

M. W. W.

Časćizjeho wužyćizjeho nětkle tež tu pola naš to praščenje, kotrež zbył wótzny kraj šahimuje: „Štaf móhli my šo našchim šhrobšym rjekam prawje dżakowac?“ Na tuto praščenje nětkle hižo to pošlijeje wotmołwjenje dać, njeje móžno a njebudže tež předy móžno, hač měra w kraju nimany. Tola na to, faš šo dżakowac, nětkle přichotowac, haj, tež nětkle hižo šo dżakowac, mamy přhes šlowo a škuff, jim, pola kotrychž škuff bu to šlowo: „Budž šwěrnny hač do šnjereče!“, jim, kotřiž hač do šnjereče šwěrnni běchu, a jim, kotřiž tam wonkach hišće šwěrnni šu. — Bohladaj tu šašo a šašo do horjekach podateho šhěrnjaha! — Tutón dżaf budže wošebity, hdyž jón přichinješeny tym, kotřiž šo wjaz njeuwróča. Tuthym šo dżakowac přhes woprawdžite, wójnje, wótznokrajne, tola pak tež šhešćizjanške počezšćenje, kotrež i dobowm tež pomniš ša přichod a potomnikow budže, je tež wošebity nadawš našich zyršwinnych wošadow jako tajkich a šóždeho jenotliwego štawa wošebje. Ale tež tu šo njemóže nětkle hižo to pošle“ je rošbudjenje štać, faš bychu to wšhelazy chyzli. A to je nim. — A tež hašle jedyn džel teho džafa a počezšćowanj, kotrež našchim padnjemy winoježi šny, teho džafa, kotryž našchim padnjemy ženje dowotplacizć njemóžemy. Tón druki džel je tón, šo w tych přichibšnych našich padnjemych rjekow, w jich mandželskich a šhrotach a štarichich wotšladany bratrow a šotry w tym šnjeju šesju šhryštuša a činimy po jeho šlowach we wulkej šhešćizjanškej lubošći! A hdyž tuta lubošć naš a naške wutroby napjeluja, budžemy šo my tež prawje a woprawdže dżakowac tym, kotřiž šo wróčeja i pola do domišny, ale šhori a šedni, šranjeni a brašni. Jich šyly šu wulke, duž tež naš džaf wulki! A i tuthym njewinidu potom šjes džafa a lubošće wšchizny čzi, kotřiž šo nam po šfónčzenju mordaškeho wojowanja wróča štrowi a čžili. Domišna, domowina budže šo dżakowac a džakuje šo tym, kotřiž šchitachu a šchitaju jej wótzny kraj, krašny raj! Njeh tež tón mēr, kotryž Wóh tón šnješ nam hnadnje bórny špožezć chyzl, w tym to pošlednje šlowežšo dopraji, wójny rěč a šnamjo tu domach dyrbi być hižo džaf!

„Domowiny džaf“, tak tež to mjeno, kotrež šame wot šo na šo wša přhes tutón šamēr, kotryž je džaf do wulkich a mašnych towarštwow a šjednocěštwow šjednocěna domowina, ta a i nej šóždy i domowiny, kotryž wě a šaczuwa, šo přhes dawš a dawanje krajej ničšo dale njedopjelnja šhiba jemu přchibšnyšnojšć přhečizmo krajej a wšchnojšći, niz pak jedyn škuff džafa a lubošće, a do zyla niz jedyn škuff džafa a lubošće přhečizmo

tym, kotřiž ša tutón kraj a tak ša šóždeho šo šedža šorze šedjenje na šrawnych bitwišćach. —

W pošlednim čašu bu tuto šlowe towarštw „Domowiny džaf“ w šubijšim wotřeku dželene do poboežnych, po móžnojšći na zyršwinne wošady wotmērjenny towarštwow „Domowiny džaf“, faš drje je šo to šewaf hižo we šužizny štalo, a to teho šla, šo by šóžda wošada, haj šóžda wješ a šóždy jenotliwy mēr přhed šobu niz jenož jedyn powšchitšowy nadawš ale tež jedyn wošebity a wošebny a wošobinški, a šo by tak był tež tón škuff jedyn wošebity, wošobny a wošobinški, a tola šašo tež powšchitšowy, tón škuff teho wufonjaneho a šo wufonjaneho džafa.

Něšhto šo njeh přchi tym njefaponni, njenujzy to, šo jedyn wošebity škuff džakowanja, kotryž ma šo nětkle, runje nětkle w čašu wojowanja wufonječ, wot domowiny a wšchěch, kotřiž w domowiny, w domišnje šu, šo našchim wojowanjam, jich hoberški nadawš njepočezimy a jim jich mōž, wolu, jich wutrobu njefšabimy přhes šforjenje a wobšoržowanje, přhes njepošojnojšć a njedoczafšnowež w tych do pola šlamy šitach. W tajkich „šfowlazy šitach“ šhšchimy pak, Bohužel, hujezjeho. Jim, tym wojowazym, je tak hižo teho čezkeho šhopata mēra wotmērjena, faš šmēli a chyzli my i domišny jim hišće tež našchu njepošni abo tež wurumani mērni našypnyč, to dyrbi tola přhewjale być a přhešćezć. Šlawopak, jim wotewšćimany džel teho, šchtož je jim čezke přhes to, šo njeheny to šwoje tu domach šami, šo dawany jim tam wonkach wštwječ a to špolojenje do wutroby, kotrež jim nišne je, šo bychu přchětrawali a wutrawali, a my i nimi! Tole wšcho drje je něšhto čezke, tola niz přhešćezke tehdy, hdyž přchi tym wšchēm našch poštroiw šóždy džel a našcha modlitwa wšchědnje to hešlo našcheho šopjenka: „Šomhaj Wóh!“ našch šerbški poštroiw! Wdy budžemy potom šašo štrowjeni a šohnewani i wššofa: „tón Wješchny pomha nam!“

Rutherowe šlowa.

53.

Wože džimny šo teho dla njestani, šo bychmy je mērili a wojili, ale přhes nje wērili a štrošćtni byli. Wumēr jeno, šyli tak mudry, faš přhes tajšule mašu šchijšku tak wulke jabušo narošće, šruščen abo wšchēn a teho runječa wjele tajkich džimow. Daj Bohu škuffowac a wēr my, njepwaž šebi jeho popadnyč a šapšchijez.

54.

Naške žiwjenje šo šódžnej šššbe rina. Wšchetož faš maju šódžizny přchštarw přhed šobu, do kotrehož šo je šwojej šššbu šamērja, šo bychu jón dozpli a došchli, dokelž šu tam wukšowanu a šjes štracha, tak je nam tež šlubjenje wěčneho žiwjenja date, šo bychmy w nim runje faš w přchštarwe přfuje čžšche a šawěšćeni wotpočowac móhli. Dokelž pak je šódž, w kotrež šo wješeny, šłaba, a wulke, móžne, štrachne, nawalne wětry, wjedra a šofny naš nadpaduja a bychu naš rad pošryšle, dha šawěšće derje rošomneho, wuštojneho šódžnika a došladowarja trjebamy, fiž by šódž je šwojej radu a mudrošću tak wjedl, šo njebny do žaneje šššš šafožila a šo potepila. Nětko je šujes a wobšedžbowar našcheje šódže Wóh šam, fiž niz jeno šechze, ale tež móže šódž wješć a šđeržezć, tak, šo by runje wot nawalnych šofmow a wšchorow nadpadnjena a tam a šem mjetana byša, tola njewobšhodžena a njefšamana, zyla i brjohē do přchštarwa přchšćez móhla.

J. K.